

મધુરી મેના

અથવા

મીઠું બુલબુલ

—અગ્રદર્શી—
 ૧૯ સેપ્ટેમ્બર મણીલાલ આશિંકર વ્યાસ
 ૩૦ સ્ટેશનરોડ-સુરત.

કીમત બે આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાખિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૪૮૪ વર્ગિક

પુસ્તકાનું નામ મધુસી મેળા

વિષય ૬-૨-૧૨૧

મધુરી મેના

અથવા

મીઠું ખુલખુલ.

ગોપી અને નાનુડીના સંવાદ સાથે

“કોપીરાઈટ”

પ્રગટ કર્તા.

બુકસેલર, મણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ,

૬૦ સ્ટેશનરોડ-સુરત

આવૃત્તી ૧ લી.

સન ૧૯૨૪

કીમત બે આના

કૃષ્ણ-મરીત્ર—(ગોપી અને નાનુડીના સંલોચન.)

ગોપી-નાનુડી, તારું કેમી બેસી પડી છે !

નાનુડી-ઉતાવલ કેમ ન હોય, પલનવું છે !

ગોપી-તું કેને પરણીશ ? નાનુડી-તમે જેને પલનશો તેને.

ગોપી-તે શું, અમે બધી એક વરનેજ પરણીશું, તે શું તું
બધાન પરણીશ ?

નાનુડી-તમે બધી એ માલા વરને પલનશો ?

ગોપી-તારા વરનું નામ શું !

નાનુડી-તે તું કે'ની ? તારા વલનું નામ પહેલું !

ગોપી-બલે, “ કેડે પીતાબર માથે મોર, હું માયું માખ
બુનો ચોર ”

નાનુડી-એ તો મારો કાનુલો; અલી તાલો વલ ?

ગોપી-“મને ન જોઈએ રૂડો રૂપાળો, હું માયું વર
એકજ કાળો.”

નાનુડી-એ તો મારો કાનુલો ! વાડ રાધા તારો વલ !

રાધા-“ મેં મનમાં માન્યો ભરથાર, કંઈ એક બંસી
બળવનહાર ”

નાનુડી-એ તો મારો કાનુલો, વાહ વાહ, વાહ વાહ, બધીને
કાનુલો વલ જોઈએ છે કાં ! હા. કાનુલો તો એવો બહાલો
બહાલો લાગે છે ! (ગાયન)

રાધા-બાઈ રે શામળીયો, લાલ છે લટકાળો, (૨)

રૂપાળો એ તો લાગે મતવાલો, મને લાગે બહાલો-શાં

છેડો મારો પકડે છબીલો, છાનો રહી છોગાળો-(૨)

પેલો મધુર મોરલીવાળો, (૨) શું જોરથી આવ્યો;

છબીલો રસીક નંદલાલો-હું પરણી કાનડ કાળો, (૨) શાં

રૂપાળો એ તો લાગે મતવાલો, મને બહાલો;-શાં

—:નવિન:—

મધુરી મેના.

અહલ્યાબાધ—

મને એવો પરણ્યો લાવે, બ્રોડ્યું સાંખે લાડ લડાવે,
નોકર થઈને નમતો આવે, લાગે પાય, પાય, પાય,
મને ગમતાં વસ્ત્રો લાવે, હીરા મોતીડા મંગાવે,
પ્રેમે પ્રીતિરસ પીવડાવે, ચિતડું ચાય, ચાય, ચાય,
મીઠી ખંસી હું-એ મણીધર, મધુર નાદપર ડાલે,
નયન ઇશારે થનથન નાચે, ખમા, ખમા, કહી બોલે,
નમતો બાય, બાય, બાય.

{ ભલે મેઘ એ હોય શ્યામ હું, વીજળી થોડી થોડી.
કામણગારો કૃષ્ણ, ગણીને, બનુ સંધીકા જોડી-
જુગતી થાય, થાય, થાય.

{ ઘોળે દિવસે રાત કહું તો, હાજી હા જે કરતો,
બની દીવાના રૂપ રંગમાં પાછળ પાછળ ફરતો,
હંક હોવ ધણી; તો તેવે! જોઈયે, લાગે પાય, પાય, પાય.

અહલ્યાબાધ—

રાજસભી સાંજના આવજો. આમી સડકપર ખંજડો,
મીઠા મહેમાન આજ આવજોરે—સામીં
પ્રીતિ સરવરની પાળે પાનખીયા
અમીરસ પીજો પીવરાવજોરે—સામીં
કાયાને ક્યારડે ખડેકે કસ્તુરી
લહેરખડા લુટજો લુટાવજોરે—સામીં

આનંદ લહરી—

હું હું નખરાળી નાર, સામું ન જોશો લગાર—હું હું-
નખરાંએ કંઈકને ઘાયલ કર્યા છે, મૂર્છા પામ્યા છે હજાર—હું હું.
વાંકી લમ્મર મ્હારી કામણગારી, નેણ જાણે ખંજરની ધાર—હું હું.
—રહામુ જોશો તો પોક મુકી રોશો, બનશે બે અછલ ગમાર—હું હું
શુદ્ધ પ્રતાપ—

બહુ ધીરજના ફળ મીઠાં બેન, ધીરજના ફળ મીઠાં છે;
કહે ઋતુ વિણ ફળ કયાં દીઠાં, બેન ઋતુ વિણ ફળ કયાં દીઠાં છે.
તરવર તહાં તરવરની છાયાં, કંથ તહાં કામની ની કાયા;
જન બહુ મથન કરીને થાકે, ઉતાવળે આંખા નવ પાકે.
મન કરીએ ન અજાણાં બેન—ધીરજ.

અહલ્યાબાઈ—

પીટયા મરજો મા ને આપ જોડયું કજોડયું
સુવા મોટા ઘરમાં આપ જોડયું કજોડયું
રંગ ન જોયા ઢંગ ન જોયા જોયું ન રૂપ કરૂપ
કાળમીઠને આપી કપુરી કરમે લખીયો કુપ
મને વળગાડયું એ પાપ—જોડયું કજોડયું
સુકયો કાળજડાપર કાપ—જોડયું કજોડયું

માલતી માધવ—

લ્યો સુંદરી સુમનની માળા, જઈ કહેજો પ્રણામ અમારા,
માળા નહિ પણ વરમાળા, સુંદર વર એ....શરમાળા.
મુખ દર્શનથી મન ચોરી (ર) ચિત હરી ગઈ બાળ ચકોરી,
તમે કિશોર એ નવલ કીશોરી, મટકે મોઢ્યાં મટકાળા....લ્યો.

કામલતા—

હાલો નખરાંના ટકા હજાર ! તું તો નાનકડી નાર,
અનીમોટી સરદાર-શી, જોખનની બહાર, બહા બલીહાર. (૨)
પલકોનાં પાંચ લાખ ખ્યારી રૂપિયા,
તારા નયણોનાં નવલાખ પુરા, હાં-તારા નેણોના,
પતળી કમર વાહ, નાભુક ઉમર વાહ,
મોહી તુજ મચકે કમર કેરે લચકે, ખ્યારી તાબેદાર, તારા નખરાં-

નિલમ માણુક—

ઉપકાર અતુપમ થયો સુંદરી, દે....બદલો કિરતાર,
સત્કાર-વિચરીએ-કેમ અતીથીનો, જે છે આધાર.
“વસ્તુ” કરતાં વહાલ કિમતી છે” (કાંડી તે શું કિમતી સ્ત્રી છે).
કાંડીના બળપર સૃષ્ટિનો, છે સઘળો આધાર....ઉપકાર.
(કાંડી શું દિવાદાંડી છે) ગૃહજીવનની સુખ હાંડી છે,
મેંકસ, યુ વેરી મચ—ગુડ બોય.....ઉપકાર.

સાગર સરીતા—

કુંવારું રહેવું ઘણુંજ સારું બળ્યું પરણવાનું, કાકાજી બળ્યું પરણવાનું,
સારો ધણી જો નહીં મળે તો જુગ જુગ રડવાનું;
કાકાજી જુગજુગ રડવાનું.
પ્રેમથી રમાડું તને બહાલી હંમેશાં ખાલી તું શીદ અકળાય;
ઓ બહાલી ખાલી તું શીદ અકળાય.
ભાણીયા દીકરા મુંગો મરી રહે નહીં સો ફજેતો થાય;
ઓ કાકા તમારું નખોદ બાય.
શીનાં તું ક્યારે હવે મારી થાય નહીં તો...કુંવારું.

અક્ષીશબ્દ—

છોને કહેતા છકેલી, રંગીલા મને છોને કહેતા છકેલી,
હું તો બેબનમાં થેલી બનેલી—રંગીલા મને.

બાગબગીચાની સ્હેલ બહુ સુંદર, બાણે શું ઘરમાં ગોંધેલી,
બદામી હલચોને ધારી જલેલી, તાણ તાણ ખાઉં પહેલી—રંગીલા.
સાટીનની સાડીઓ કસળી ભરેલી કોર, સ્વપ્ને નહિ કોઈએ ઢીઠેલી;
ચોલકાં ને ચોળીઓનો પાર નહિ મારે, લટકેથી હુંટી લાવેલી—રંગીલા.
નવસેરા હાર સાચા મોતીના સુંદર, બંગડીઓ માણેક મઢેલી;
હુમણાં ને હુમણાં લાડવઈ પહેરતી, વિદ્યા હું પાકી ભણેલી—રંગીલા.

ચંદ્રચકોર—

પંડિતજી ચાલ્યા કાશીથી ઠગનું આબું ગામ,
“ફર તો કહે ફર” અર્થ ન જણ્યો ખોયો માલ તમામ.
આજ કાલનો જુવો જમાનો મોટું રાખે માન,
કહે સુધારો “ફર” નહિ સહમજે બધા તાન મસ્તાન.
પહેરે ઈશ્કી કપડાં ચરમા તેજ ભણેલો છે !
નહી આચારે સમજે તે ધર્મી બનેલો છે !
ભપકામાં નહી સાર જરાપણુ, લણ્યો ખરો જે ગણતો જાય,
તેજ સ્હેજમાં પાર ઉતારે, ભણે ગણે જય જય જય થાય.

છત્ર વિજય—

લ્યો કોઈ પુલ લ્યોરે પુલ, માલણ મદલેલી અહીં આવી,
પુલડાં રશ ભર સુંદર લાવી; મન માને તો ખરચો મુલ—લ્યો.
જુઈ, બઈ, ચંપો ચંબેલી, પુલડાં સર્વ સુવાશી,
સુલાબની તો વાતજ ન્યારી, ખીલેલી છે પાંખડી ખાસી,—
લ્યો તપાશી—ફરશે મનહુ એ મરાગુલ—લ્યો.

માલતી-માધવ—

ભાભી મારાં ડાહ્યા ડમરાં, શા માટે શરમાવો, તમે શા માટે રીશવો,
ઓ નાની નણદલ આવો.....આ કોણુ !.....તારો પ્રાણુ !
હવે શા માટે શરમાવો (૨).....ઓ.....

પૃથ્વી પુત્ર—

માળ મોતીડાની મોંઘી મંગાવજો, કંથ કોડીલા કંઠે પહેરાવજો
ચોળી કસુંબી રંગે રંગાવજો, સાડી સુંદર શરીરે સોહાવજો
હોંશીલા હીરાની બંગડી બનાવજો,
કોમળ કર કુંદનને કંકણે દીપાવજો
હાર હીરા માણેકે મઢાવજો—માળ.
નીત્ય મીઠ લોજનીયાં ભાવે જમાડજો
આછાં આછાં પુલડાંની વેણી ગુઠાવજો
સદન વીજળીની જોતે સોહાવજો
મીડાં જોખનનાં જાંબુ ખવરાવજો—માળ.

મી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—

હું આવો ને આ આવું, આવાનું થયું તેવું, તેવાનું થાશે કેવું,
તે હવે છે જોયા જેવું, દુનીયા દોરંગી દુનીયા દોરંગી, બાપા બોરંગી.
સુરત સ્ટેશન પાસે પરજો, પુરેપુરો ગભરાયો,
પુરેપુરો ગભરાયો, ત્યાંથી ગલ્લેમંદીમાં આવ્યો;
ઝટપટ ઝાંપામાં થઈને જાતો, ભાગોળે ભટકાયો—દુનીયા દોરંગી.
ખપાટીઆ ચકલા, જોપીપુરા થઈ, નવસારી ભાગોળે ભરાયો,
ત્યાંથી સપાટો સીધો લગાવ્યો, દડબડ તાપી કાંઠે દેખાયો.
ત્યાં પણ ઘણો અકળાયો, ત્યાંથી તે અહીંયા આવ્યો,
ઝાંડો મનમાં આવ્યું તે ગાયો—દુનીયા દોરંગી.

મુખ કુખારી—

સોહામણી સ્વર્ગની વાટ એકદીન સોહાવળે હોરાજ;
રસિલા અમરાપુરીનાં ઘાટ, એકદીન સોહાવળે હોરાજ.
મૃત્યુલોકના મનુષ્ય ક્યાં, ક્યાં અમરાપુરી ઘાટ;
અઘટીત-કહો એ કેમ અને વસતી વીકટ એ વાટ.
મુગટ મણી તમે રાજ સદનના, પારીજાત તમે નંદનવનનાં.
સજવંશી દેવાંશી રસીકવર, પ્રિતજ્યોત પ્રકટાવી પરસ્પર;
મેળવવા અંતરમાં અંતર, સ્વર્ગ અમારૂં સોહાવળે હો રાજ.

રા' માંડલીક—

અલી ગાલો ગુલાબ તુલ્ય તારા, સંભાળ જરી બાળા,
લોગી મધુકર ને લોભાશે, ચુંબન આશે આવશે પાશે,
("એમ!....હા...") રસિલાની હુંટાશે પુલમાળા-સંભાળ જરીબાળા
-જાઓ બહેની મને ના સતોવશે, સ્મિત પુષ્પે બહાલમને વધાવશે.
થા. કંઠ આભૂષણ થા!-જા, જાણી જાણી તને જા,
ડંખદેશે ગાલો એ રસાળા, સંભાળ જરીબાળા.

મીનજ મુંજળ—

હુ! છું કન્યા કુંવારી મને પરણ્યાના કોડ! બહેન પરણ્યાના કોડ-
મને મળશે મનગમતા રે-કોઈ રસીલાની જોડ;

પછી સર્વ કોઈ કહેશે સુંદરી!

લાજ કાઢું લટકેથી હું વળી!

-હજી નાની છું બાઈ, શાને કરતી માથાફેડ, બાઈ કરતી માથાફેડ!

હું છું નાની એવા વર લાવું, જેમાં નવ કાંઈ જોડ!

બહેન જેમાં નવ કાંઈ જોડ-હું છું

એકજ જુલ—

મને ભોળીને ભરમાવીરે મા, કેમ કરૂં !
 અણુસમન્નુને ફાસલાવીરે મા, કેમ કરૂં !
 મારી પાસે પાસે આવે, છાની વાતો સાંભળાવે,
 મારૂં દીલ લલચાવે, પેલો ગરજ;
 પ્યારી કહીને બોલાવે, એની પાસે કેમ ફાવે,
 એતો સાંભળે ન એકે, મારી અરજ;
 છાતી-માં-તો અરરરરર અરરરરર થાયરે. મા કેમ કરૂં.—મને
 એના મોઢાંની મીઠાશ એ તો જાણે નાગપાશ,
 પછી હોય કે ન હોય મારી મરજ;
 કરે પરાણે એ પ્રીત, એતે કયાંની હશે રીત !
 એક બેશે ઘરાર મારો વરજ !
 છાતી-માં-તો, થરરરરર થરરરરર થાયરે. મા-કેમ કરૂં!—મને.

જુલદેવ—

જેયો સાજો હડાપણનો ભંડાર, હાં હાં, મોટો કર્યો વેપાર; (૨)
 બની ઠની ચાલ્યો ભર ચૌટામાં, પૂછ્યાં ભાવ બહાર હાંહાં;
 કહે છે ખરીદી લાવ્યો ભાજી, છે સુંદર ને વળી તાજી;
 ના તજે તોયે પતરાજી, કરી અક્કલ તણી હરાજી,
 —કરો મશકરી, ભલે પરાક્રમ જો જો બીજી વાર (૨)—જેયો.
 મલ્યો દલાલ પુરો પાજી, એણે બગાડી બધી બાજી,
 હવે બુદ્ધિ બતાવું ઝાઝી, જેથી બહાર ઉઠે ગાજી;
 કોણ પછી કહેનાર મને છે, ઘરમાં માંખીમાર હાં હાં (૨)
 હું શીયારીથી બની જવાના, મુનીમ હડકાલાલ હાં હાં (૨)—જેયો.

અરુણોદય—

તમે જો જો ન વાચદા વીતાવજો, પીયુ પહેલી પેસેજરમાં આવજો.

હાર તોરાંથી સ્વાગત શોભાવજો—પીયુ.

સિલ્કની કીનાર કોઈક વાચલ આછેરાં,

કોઈક નવા નાટકના અચ્છા ઓપેરા;

થોડા હેન્ડપીલ હેરઓઢલના લાવજો—પીયુ.

એક હારમોન્યમ પેરીસનું લાવજો;

આવવાનો તાર મને આગળથી આપજો,

તમે સામા સ્ટેશન પર સીધાવજો—પીયુ.

વિર કેશરી—

આપ પાપડ વાડીમાં પધારજો દહેરીલાલ,

મંદીરની સામે મકાન છે, નીચે દેશી દારૂની દુકાન છે.

રંગરંગીલા ચાલ મારી પાડોશમાં તુલસી ક્યારાનું નીશાન છે.

છળમાં, તુલસીના ઝાડનું નીશાન છે—દહેરીલાલ.

અખંડ ને અલંગ આજ સાંજ પહેલા પધારજો

હડતાળવાળાનું તોફાન છે, જખંડ હડતાળવાળાનું તોફાન છે.—દહેરી.

જોખમ ભરેલું કામ પુરી પંચાત છે, ધાસ્તી છે આફતમાં

જન છે, મારા બાપ ધાસ્તી છે—દહેરીલાલ.

સરોજની—

છે ધરતણો હરીબેલી! ધરમ જતન જે કરશે તે તરશે,

અંતે સતિયાને જય મળશે, પાપીનો પ્રભુજી ક્ષય કરશે.—છે ધરમ:

સાખી “વિના ધરમ, ધનધામ ધરણી ખર ઉપાડે ભાર;

“ધિક્કાર પામ્યો શ્રેષ્ઠ પદવિ, સત્ય વિષ્ણુ સંસાર.

લખપતી થશે, કોડી ન મળશે, લઈ પાપ પોટલો પરવરશે—છે ધરમ.

મહાત્મા મધવ—

ચાલ....ચાલ....એ મહાત્મા, વળી વળી પાછું જુવે શું પ્રેમઘેલી-
તારા ઉરમાં આનંદની હેલી, સાહેલી, તારા ઉરમાં આનંદની હેલી,
મળ્યા હવે ભેગાં, ચપો ને ચપેલી.....ચાલ ચાલ
મારા પગના ઝાંઝરની ખીલી, વારે વારે પડતી ઢીલી;
(ખિલો જેવી ઢીલી, એવી તું એ છે હઠીલી, હવે ચાલ ?)
(આ, આવિયે છીયે).....ચાલ-

મુકન્યા સાવત્રી—

હું નથી એવી ભોળી (૨) હવે તો રહીરે,
યાવરધી થઈ પુરી, મારી બેડ જડે નહી ખોળી-હું
નિત્ય કળ્યા કંકાશ કરી, ઘરમાં સળગાવું છોળી;
—પ્રસંગ આવે પરખાસે બાઈ, તું ગળાણું કે ગોળી-હું
ભલે ભાયડો ભીખ માંગે, ખાંધે ભેરવે ઝોળી,
આપણે તો બાઈ ધીમા ઝખોળી, બાઈએ ખીરને પોળી-હું
એ'માં-શું ?—

છે સમજ સમય બળવાન, ફેરવે ફેશનનું એ સુકાન-છે.
કસકસતી કંચુકીની તો, પ્રમદાએ કરી હ્રાસ બાંય,
પારસી જેવા પાલકા, ત્યાં તો આવ્યા ફેશનમાંય.
ટકાઉ રેશમી સાડી સુંદર, બોયકોટ થઈ ત્યાંય,
સીફ્ટન ને એ સ્થાન મળ્યું, જેથી સર્વાંગ દેખાય.
અખંડ કેશકલાપ ચિન્હ, સૌભાગ્યવતિનું ગણાય,
આજે બાલ કપાળ ઉપરના, સેલુન માંહી કપાય.

પવન તેવી પુઠે, નહિ કંઈ હાથ-ફેરવે-

અત્રવિજય—

આશીષ ખાપુ આપો, અહીંઆંથી વંને માપો,
 મારા રાજા ચાલાકી આનું નામ છે.—
 તાલ કેવો કીધો? ભગલા દગો તેં દીધો;
 આ સિંહ તણો ચાલાકીથી શીકાર પડાવી લીધો.—મારાં
 ભોગ લાગ્યા મારા, મેં ભગલાને ઘરમાં ઘાલ્યો,
 ગોટાળો ગંભીર કર્યો, ને ખુલખુલ આ લઈ ચાલ્યો.
 (વાહુરે મારા બહાલા—લટકાળા લહેરી લાલા)
 કેશર શીદ કરો છો ચાળા? તમને લઈ જાય મોટરવાળા—મારાં

રાજતિલક—

બની મુખાઇની શેઠાણી, હું મોટરમાં ફરું,
 તું ખેરે જો આ ખાદી, તો હું કપુલ કરું,
 બનું પાટણની પટરાણી, રે હું મોજ કરું—બની.
 ઘોડા ગાડીઓ મંગાઉં, વાડી બંગલા અપાઉં,
 પશુ ખાદી તો ખેરાઉં, તને મંજરી
 સાડી ફેશનેબલ લાવો, મ્હારું મનડું મનાવો—
 વળી એરોપ્લેન મંગાવો, આપી વરદી
 ઉડે અદ્ધર સરસર સરસર પ્રસરસર જાયરે હું તેમાં ફરું—બની.
 ખેરો હોંસે હોંસે ખાદી, ખ્યારી એમાં છે આખાદી,
 મળે આખાદી ને જાય ત્હારી શરદી,
 પૂરો મ્હારા અભિલાષ, માનો મ્હારી ફરમાશ
 મ્હારું દિલડું બનાવી દીધું દરદી—
 હૈ—યા—માં—તો ચરસર સરસર અરસર સરસર થાયરે હું કેમ કરું—બની.

કેશભાવતી—

આતો હીસ્ટ્રીયા કળાય, વાયુ ગોળો છે ભળાય,

—ચાલ ડીસ્પેનસરીમાં સધારીએ—

ચાટો વિક્ટોરીયા માંદા, ડાકટર ભક્ષાને ત્યાં....ચાલ.

અરે, અરરર હાય, કંઈ કંઈ થાય છે,

ખમા ખમા ડીયરબન, તને શું થાય છે.

અરે, અરરર હાય, મારો જીવ બાય છે.

મારા કલેબના ટુકડા, તને શું થાય છે ?

કાળી જીરી ખે વાલ, ગળો લીંમડાની છાલ,

પાઉં કાવો કરી હાલ, માહી થોડુંક જેર ઉમેરીએ....ચાલ.

બાય કેલેરાનો રોગ, મળે માલતીનો ભોગ,

આવે દીવાળીનો જોગ, લઈ અશ્વનીકુમાર ચાલીયે.—અરે.

વિર કેશરી—

આફતનો જમાનો આવ્યો ભારે ઉપજ્યો ભે,

નથી ઉગરવા આરો, ચારો આમ આફત છે.

ઢોર હરાયા ડખે પૂરાયા, અંકે નંગ ખે,

કડાં લોઢાનાં જડયાં હાથમાં ઠણુણુ ઠણુઠણુકે.

પાપી કયાં જઈને કે' તેને કોઈ દાદ ના દે—ચારો આમ—

કરણી તેવી પાર ઉતરણી, ખોદે તેજ પડે;

ભલા ભુંડનો બદલો, ભગવત દીધા વિના ના રહે—પાપી કયાં.

વેશ કર્યા બહુરૂપી, બનીયા, લપટતા કાને,

મોટા ઘરના થયા પરોણા, સપડાયા અંતે;

હવે કોઈ દાદ ના દે, તારો થાયો પાપથી ખે.—ચારો આમ—

આનંદ લહરી—

પાધરે પંથે જા ગુમાની ! પાધરે પંથે જા.
 સુંદરી સામા જોઈ જાદુગરી આંખના ન કર ધા;
 રસિયાજી ! આવી નાજુક વચમાં અવળા લક્ષણ આ.
 હઠીલા ! પાધરે પંથે જા, રસિલા ! પાધરે પંથે જા;
 વાત કડું જરા છાતીયે ચાંપુ, કે ચુખન આપું હાં.
 દંત દંખે એવા અધરામૃતની, સાફ ઘસીને ના;
 છોગાળા ! પાધરે પંથે જા, છખીલા ! પાધરે પંથે જા.

વીર કુણાલ—

હું મદમાતી બુલામણીને નામે પંકાતી,
 કોઈ દહેરી જોઈ લજવાતી, હું લયક છખી લેખાતી.
 જર જોખનમાં ઝોલા ખાતી, દેવદર્શને જાતી,
 નીરખી કંકની અંતરકળીઓ, ખીલીને કરમાતી,
 રશમી છલકે મુઠાં છાતી.

લિખ્ત પીતામહ—

જખમના દરદો જખમી જાણેરે, વિષુ જખમી શું જાણે,
 મરદના ધા તો મરદ વખાણે, કાયર શું જાણે.
 ઓ બાઈજી..... કાયર શું જાણે,
 આમૃ સ્વાદમાં કોકીલ માણે મૈના દાડમ દાણે,
 હરખી હરખી હંસ કમળના કોમળ તંતુ તાણેરે;
 ખગલા શુ જાણે.....ઓ બાઈજી.....જા
 પતિ પત્ની માણે રતીરશમાં કામદેવને ખાણે,
 શું સમજે તે જોગી જન્મનાં, જે જગ મીથ્યા જાણેરે;
 જાણે તે જાણે..... ઓ બાઈજી.....જા

મુંદા પ્રતાપ—

ગીત વખતના ગાવાની ગત, પુછી જુઓ ગાનારાને,
જેવું તેવું ખાવાની ગત, પુછી જુઓ ખાનારાને.
મહાજન મોટા થાવાની ગત, પુછી જુઓ થાનારાને,
વિષુ બોલાવે જાવાની ગત, પુછી જુઓ જાનારાને.
ધાડ પડે તો ધાવાની ગત, પુછી જુઓ ધાનારાને,
જેને તેને ચાહવાની ગત, પુછી જુઓ ચાહનારાને.

દેવી ચૌધરાણી—

આ ક્યાંથી વળગી તગડી; હૈયા પર બળતી સઘડી;
દીકરા પોપટ, ગુજરીમાં વેચી આવજો—આઠ
—મેર મારા રોયા; મેં ઢંગ તારા જોયા,
કરવાં વકરો મા તારી તું, વેચાવજો.
આ હરાયો પાડો, આ ભૂંડણનો ભવાડો;
બચ્યા પોપટ આવા ધાંધળમાં ફાવજો—દીકરા—

કનકતારા—

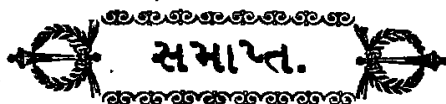
મય તો મારવાડકો બનીયોરે—બમ્બઇ શહરકો આયો.
મારવાડસે નિકલ્યો જખતો, પાંઉમેં નહીં થો જુતો,
ધાસલેટ (લે-ધાસલેટ) કી ફેરીફરીને પાંજરા પોળમાં સુતો.—મ.
બ્યાજ બટાકો ધધો કરીને પૈસા પાંચ કમાયો,
આધી આધી જમે કરીને, લાડીજીકો લાયો.—મયતો.
લાડીજીકો સુખડો ધોલો, મોરો મનકો બાયો,
લટક મટક કર ચાલી બણે, મોરો જી લલચાયો.—મયતો.
(અયે ! રામ રામ જીયો લાઈ ગંગારામ દીયા દાન છુટે ગ્રામ
—તાંબા દાન—પીતળ દાન.)

લિખ પીતામહ—

જગમાં મેં ભેયું, દુષ્કરમાં દુષ્કર, નારીને વશ કરવીરે.
લાખ ટકાના લાડ લડાવો આપો ધનની કુંચી,
પુલ સૈયામાં રાખો તે! પણ કહેશે મુજને ખુંચીરે.—જગમાં
સુવર્ણ ક્યારે કસ્તુરીનું, ખાતર દઈ પોષાય,
અમૃત પાશે તોય લશણની ગંધ કદી નહિ ભયરે.—જગમાં.
હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી ઘોડા કાજ લગામ,
સી અંકુશ કરવા ટાણે શું! હરી ગયો તો ગામરે—જગમાં.

ખુની મેના—

છું લલીતા મદમાતી, વળી સતીઓમાં પંકાતી,
હાથમાં માળા લેતી, વળી લક્ષ્મણી કે'વાતી.
મારી હંસણી સરખી ચાલ, વળી નાગણુ સરખા ખાલ;
ગોરા ગુલાબ સરખા ગાલ, મારી અન્નાર સરખી છાતી—વળી૦
વળી સતીઓમાં પંકાતી, મળે શોખીલો લાલ;
રાખુ હૈયાનો કરીને હાર, નથી પીડા આ સેહવાતી—વળી૦

સમાપ્ત.

સારી અને સુંદર વાર્તા—નોવેલ; નાટક; ગાયન વીગેરે
પુસ્તકો ક્રીડાયત લાવે મળવાનું ભરોસાદાર ઠેકાણું તમારી
ડાયરીમાં હંમેશ માટે લખી રાખશો. જુજ જરૂર હોય તોએ
એકવાર કામ પાડી ખાત્રી કરો. લખો:—

શાં ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

૬૦ રાણીતળાવ—મુરત.

તૈયાર છે

તૈયાર છે !

આજ સુધી
કદી ન બહાર
પડેલાં ખાસ
ચુંટી કાઢેલા
ગાયનોનાં

જગપ્રખ્યાત
ગાયનોનો
અમૂલ્ય ખજાનો.

—: સંગીત :—

ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ.

ભાગ
૨ થી ૪ સાથે

આજેજ ખરીદો.

લગભગ ૨૦૦
વખણાયેલા
ગાયનોનો
સંગ્રહ.

મળવાનું ઠેકાણું:—
બુકશેલર માણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ.
૬૦ સ્ટેશન રોડ—સુરત

તથા સોલ એજન્ટ—ઠક્કર આણંદજી ગોપાલદાસ.

સુરત લીમડાચે કમા આવેલા દેશી મીઠા પ્રેસમાં

મગનલાલ વનમાળીદાસે છાપી.

